



Na podlagi Sporazuma o sodelovanju med ZSSS in SSSH iz leta 1992 in Listine „Sindikati brez meja“ iz leta 2007, so predstavniki Zveze samostojnih sindikatov Hrvaške (SSSH) in Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS), zbrani na enajstem tradicionalnem srečanju „Sindikati brez meja“, na Mokricah, 20. aprila 2017, sprejeli naslednjo

SKUPNO IZJAVO O PLAČAH: »ČAS JE ZA NAŠE OKREVANJE«

1.

V letih 2008-2009 se je svetovni gospodarski sistem sesul zaradi resnega nedelovanja trga v finančnem sektorju, kot posledica slabih odločitev bankirjev in politikov. Delavci po vsej Evropi so bili hudo prizadeti z izgubo službe, prihranki so se zmanjšali in zaupanje javnosti se je omajalo. Zlom svetovnega gospodarskega sistema je močno prizadel delavce po vsej Evropi, davkoplačevalski denar pa je bil porabljen za reševanje bank. To je vodilo k izgubi služb, gospodarska rast pa je padla za skoraj 10 %. Primanjkljaji so se povečali.

2.

Oblikovalci politike, bankirji in poslovneži so nam govorili, da bi morala biti Evropa bolj »konkurenčna«. Njihovo edino »zdravilo« za krizo so bili varčevalni ukrepi v obliki krčenja javnih storitev in brutalnih pritiskov na plače delavcev – zaradi katerih so te globoko zdrsile.

Plače delavcev, ki so se prej v Evropi dvigale za 3–4 odstotke na leto, so zdrsile. Po Evropi so bila oslABLJENA kolektivna pogajanja, sindikati in druge varovalke.

3.

V Republiki Hrvaški podatki kažejo, da BDP beleži največjo rast v zadnjih devetih letih, delavci pa že leta niso prejeli višjih plač. Realni padec plače v letu 2014 v primerjavi z letom 2008 za delavce s srednjo strokovno izobrazbo je znašal 13,3 odstotka, za delavce z visoko strokovno izobrazbo pa je bil padec še višji – 16,8 odstotka.

V Republiki Sloveniji je bila zaradi varčevanja tako v javnem kot zasebnem sektorju realna rast plač na zaposlenega v letih 2012 in 2013 negativna. V javnem sektorju so se plače realno zniževale v obdobju od 2010 do 2013. Realne plače na zaposlenega so se začele povečevati šele v letu 2014 in 2015.

4.

Osem let pozneje so se dobički podjetij in plače višjega menedžmenta tudi na Hrvaškem in v Sloveniji močno okrepili, kar pa ne velja za večino delavcev. S povečevanjem dobičkov se v naših državah hkrati povečuje neenakost, udeležba delavcev pri bogastvu pa se še naprej zmanjšuje. Čeprav je

produktivnost delavcev vse večja, se realne plače skorajda niso premaknile z mesta – to pomeni, da je gospodarska rast na strani kapitala, medtem ko se udeležba delavcev znižuje.

Evropska podjetja so se izvlekla iz krize, kljub temu pa delavci že leta niso doživeli zvišanja plače. Zato je po osmih letih nastopil čas za naše okrevanje – Evropa in s tem tudi Hrvaška in Slovenija, potrebuje zvišanje plač.

5.

Vse predolgo so vodilni podjetniki in delodajalci ščuvali delavce drug proti drugemu v tekmovanju za čim večje krčenje plač. Številni, ki so sami prispevali k zlomu, pa še vedno prepričujejo oblikovalce politik in javnost, da bi nas zvišanje plač vrnilo nazaj v recesijo. Več denarja v žepih hrvaških in slovenskih delavcev ni dobro samo za delavce, temveč ustvarja tudi povpraševanje, ki bo postopno spodbudilo gospodarstvo, s posledično hitrejšo rastjo in pravičnejšim gospodarstvom v obeh državah.

6.

Vsi smo že slišali za teorijo »ekonomije prelivanja navzdol«, ki pravi, da kopičenje bogastva na vrhu na nek način koristi tudi drugim. Pravzaprav je res ravno nasprotno. Številni ekonomisti in celo nekateri vodilni podjetniki so spoznali, da se bodo z delavci, ki imajo na voljo več denarja za potrošnjo, gospodarstva krepila in ustvarjala nova delovna mesta po vsej Evropi. Zvišanje plač za evropske delavce bo učinkovalo s »pronicanjem navzgor« po gospodarstvu, kakor rastlina črpa vodo iz svojih korenin.

7.

Pri zvišanju plač za evropske delavce gre za socialno pravičnost. Danes se neenakost pri bogastvu in plačah tudi na Hrvaškem in v Sloveniji vse bolj povečuje, zato moramo vsi spodbujati in pospešeno uresničevati pravice delavcev, kamor spadajo tudi pogajanja za sklenitev kolektivnih pogodb.

8.

Močna pogajanja za sklenitev kolektivnih pogodb in pridružitve sindikatom v Republiki Hrvaški in Republiki Sloveniji je najboljši način za doseg zvišanja plače. To bistveno vpliva na odpravo plačnih razlik med moškimi in ženskami ter zmanjševanje pogodb brez določenega delovnega časa in prekarnega dela. Sindikati v obeh državah imamo veliko vlogo tudi pri pogajanjih o zvišanju minimalne plače ter pri dvigovanju plač znotraj podjetij in dobavne verige.

9.

S tem namenom se Zveza samostojnih sindikatov Hrvaške in Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, kot polnopravni članici Evropske konfederacije sindikatov, aktivno vključujeta v njeno kampanjo z geslom: **Hrvaška in Slovenija potrebuje zvišanje plač – čas je za naše okrevanje!**

mag. Dušan Semolič
Predsednik ZSSS

Mladen Novosel
Predsednik SSSH